

Мирослав Мајкл Ђорђевић

УВОДНА РЕЧ

У име “Задужбине Студеница,” из Сан Франциска, и у име госпође Јасмине Тодоровић Буланжер, председнице “Конгреса српског уједињења,” као и у своје лично име, част ми је и велико задовољство да поздравим овај уважени скуп, све учеснике и све госте.

Желим вам свима срдачну добродошлицу.

Пре свега, зашто су “Задужбина Студеница” и “Конгрес српског уједињења” сматрали за потребно да организују овај скуп и покрену питање задужбинарства у Србији?

Сматрам да ће одговор на ово питање бити јасан на крају дана и по завршетку наших дискусија. Ипак, дозволите ми да овде дам кратак увод и наше образложење.

Међу многим позитивним вредностима и добротворним творевинама које су постојале у Србији и Југославији, а које је комунистички режим намерно потпуно обезвредио и скоро сасвим уништио, свакако је врло важна друштвена, хуманитарна и културна улога институције задужбинарства. Филантропски надахнута српска елита, и већи део богатог и боље стојећег слоја српског друштва били су извор стварања и одржавања задужбина крајем XIX и почетком XX века. На жалост, све задужбине су биле безобзирно, плански и систематски уништаване, а сама идеја задужбинарства потпуно обезвређена. Трагичност ове пошасте је свима вама сигурно веома позната и ја се нећу освртати овде на историјат задужбина, нити на многе постојеће примере из даље и ближе прошлости. Али желим да укажем да је тај слој српског народа био један од најугледнијих и главних покретачких снага за цивилизацијски напредак Србије и српског народа.

Правилна и брза обнова филантропских вредности и идеала и законом омогућена обнова институције задужбинарства у животу и култури данашње Србије један је од главних кључева који би могли да отворе врата неопходним и суштинским променама, жељеној обнови и напретку српског народа и државе. Сумњам да ће бити могуће успоставити модерну и напредну државу Србију, друштво на културној и моралној висини, друштво које се може представити свету, без обнове задужбинарства и активног учешћа многих филантропа, добротвора и патриота из земље и из иностранства.

Данас у напредном делу света све је очигледније да нови, такозвани “трећи велики талас” приватног добротворства, хуманитарних организација и задужбинарства несумњиво има огроман утицај на развој сваког друштва. Чак и богате и моћне нације увиђају да неке бирократске структуре, политички мотивисане, не могу, нису у стању, нити су мотивисане да помогну и решавају неке од основних потреба друштва, поготово младих људи и оних

које је друштво запоставило. Распрострањену неправду, сиромаштво, болести и немогућност образовања приватни филантропи својим идеалним побудама, својим новцем и угледом, кроз легално организоване задужбине покушавају да промене и омогуће хуманије односе и убрзају друштвени напредак.

Сматра се, оправдано и доказано, да приватни сектор може много брже, јевтиније, лакше и боље да оствари практична, креативна и веома ефикасна решења за неке од горућих потреба и проблема данашњице, да достојанствено помогне болесне и старе, да убрза развој науке, посебно медицине, и да осигура образовање и бољу будућност за вредне и талентоване младе генерације, него што то могу да чине застареле, гломазне бирократије, а неке често корумпиране и мотивисане искључиво опстанком на власти.

Конкретни, главни циљеви овог нашег скупа, са нашег становишта, су следећи:

1. Да се, пре свега, покрене јавни интерес и снажан јавни притисак за обнову традиционалних вредности приватног добротворства и српског задужбинарства.
2. Да се хитно изврши денационализација свих задужбинских добара и да им се омогући даљи рад.
3. Да се хитно донесу нови, преко потребни закони о задужбинама који ће омогућити плоносан рад и напредак. Такви закони ће повратити поверење, охрабрити добротворе и осигурати опстанак и напредак задужбина. Као прво у тим законима потребно је омогућити да се задужбине ослобађају сваког пореза и да се, такође, ослободе пореза добротвори, појединци и правна лица, за цео износ њихових прилога.
4. Да се установи јако удружење задужбина у Србији које ће у српском народу и српској дијаспори промовисати филантропске идеје, добротворство и племенитост, а у исто време помагати и штитити развој задужбинарства.

Надам се да ћемо сви, кроз размене мишљења и идеја, доћи до разумевања потреба српскога народа. Да ћемо бити обогаћени једним драгоценим искуством заједништва и блиским жељама за напредак српског народа. Да ће овај скуп бити охрабрење за многе међу нама да раде на постизању наших узвишених циљева. А да ће се српска држава заложити да се што пре исправе неправде и омогући рад задужбина.

Захваљујем вам на овако лепом одзиву и желим вам успешан рад.